

84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026

15 minūšu pilsētas koncepta praktisko risinājumu novērtējums Rīgā

Romans Nazarovs

Ievads

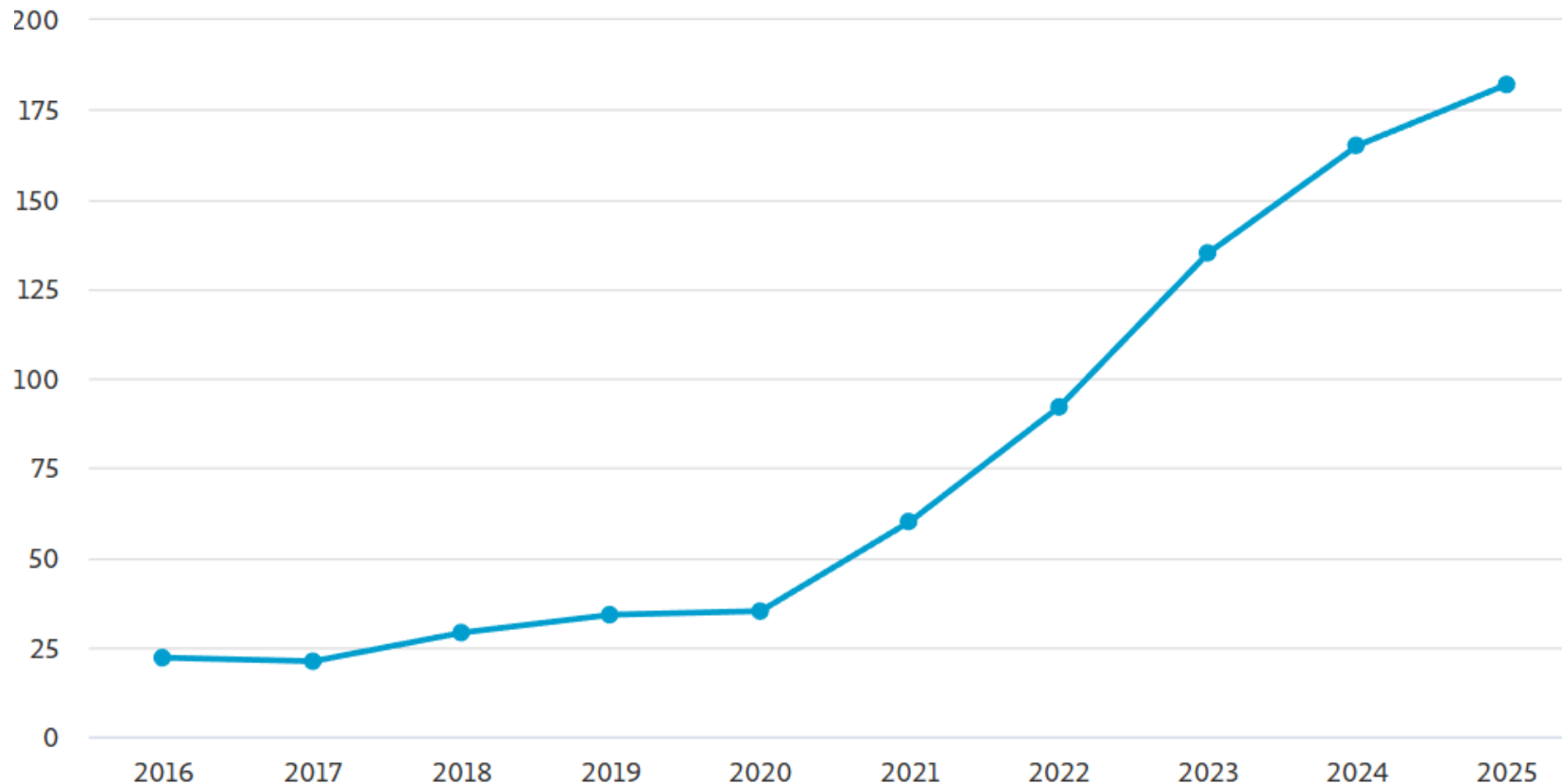
Mērķis

Pievērst uzmanību nepieciešamībai stiprināt empīrisko un analītisko pamatojumu 15 minūšu pilsētas koncepta praktiskai ieviešanai Rīgā, izvērtējot tā piemērošanas priekšnosacījumus pilsētvides kontekstam.

Metodoloģija

- Zinātniskās literatūras analīze,
- Vosviewer analīze,
- Analizēta iedzīvotāju dalība Rīgas līdzdalības budžeta balsojumā no 2019. līdz 2025. gadam,
- Analizēti Rīgas pašvaldības dokumenti par 15 minūšu pilsētas koncepcijas ieviešanu.

15 minūšu pilsētas koncepcijas popularitāte zinātniskajā literatūrā.

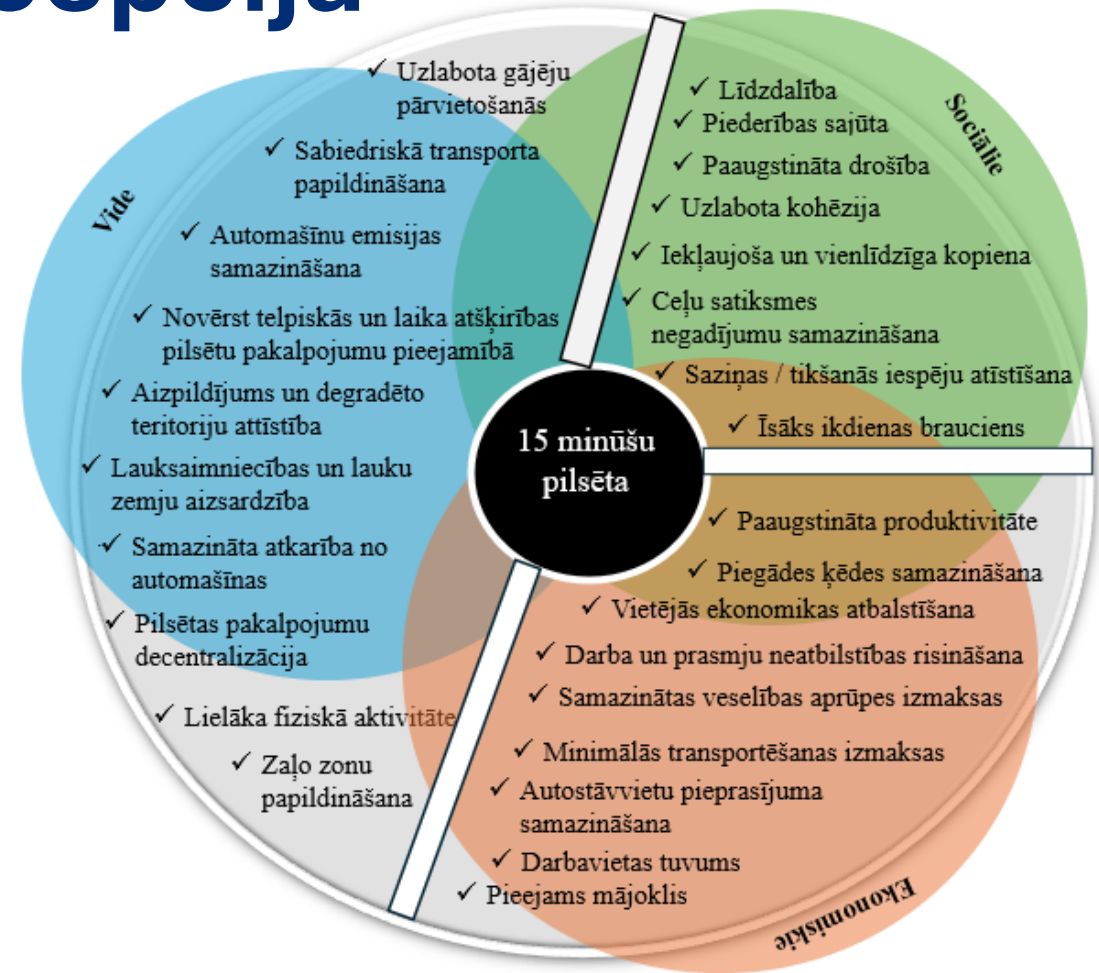

Termina "15 minūšu pilsēta" lietošanas biežums zinātnisko rakstu nosaukumos, kopsavilkumos un atslēgvārdos no 2016. līdz 2025. gadam (Scopus, 2025).

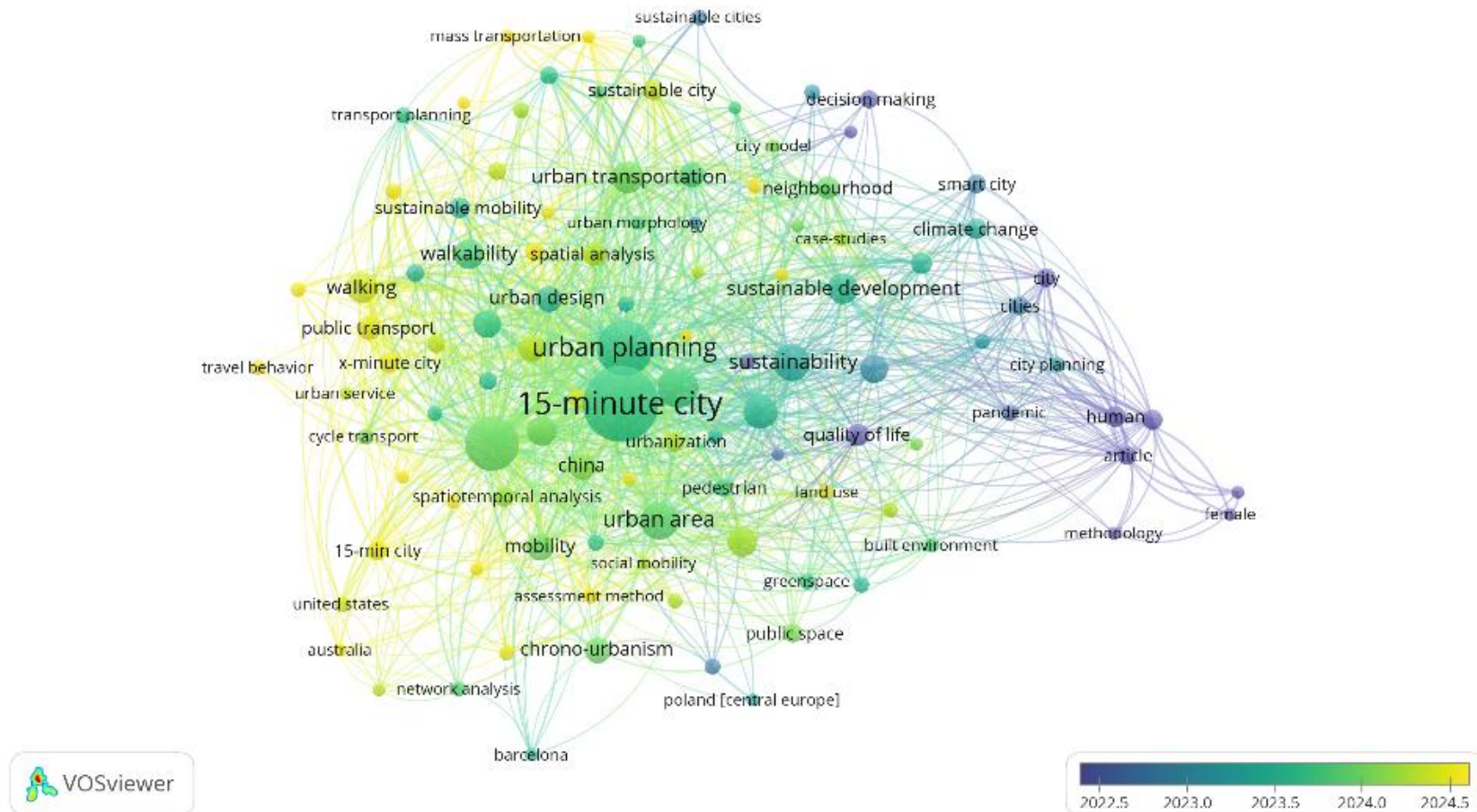
15 minūšu pilsētas koncepcija

- Visām iedzīvotāju pamatvajadzībām jābūt pieejamām 15 minūšu gājiena vai velosipēda brauciena attālumā no viņu mājām.
- Mērķis - samazināt automašīnu izmantošanu, uzlabot vidi un dzīves kvalitāti.

15 minūšu pilsētas koncepcijas ieguldījums ilgtspējībā (Khavarian-Garmsir, u.c., 2023).

Pētījumu jomas zinātniskajā literatūrā

Atslēgvārdu izmantošanas popularitāte no 2022. gada līdz 2025. gadam

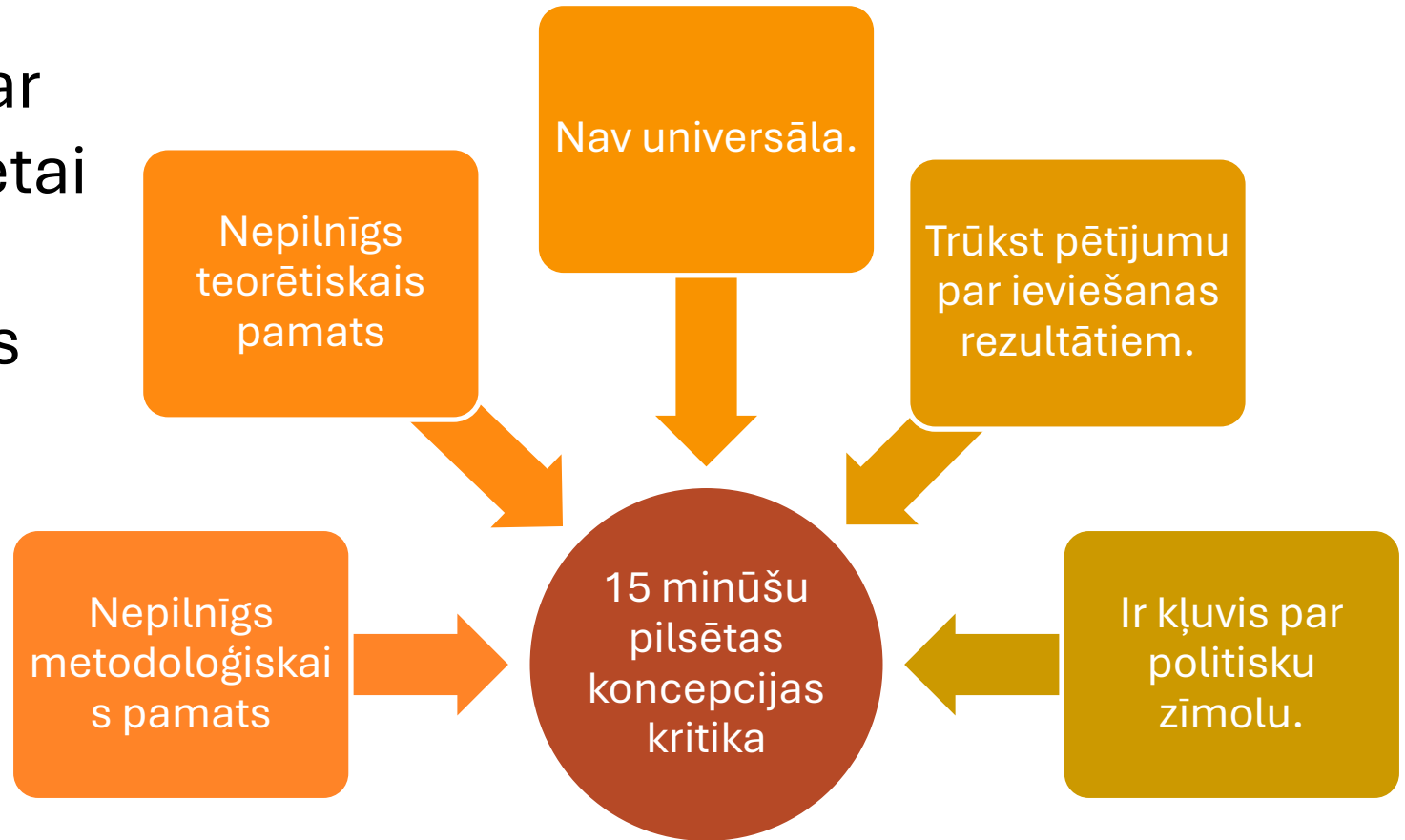
(Autora veidots).

84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026

15 minūšu pilsētas koncepcijas vājās puses

- Ne visas darbavietas var atrasties tuvu dzīvesvietai
- Grūtības ieviest no automašīnām atkarīgas pilsētas.
- Sabiedriskā transporta ignorēšana 15 minūšu pilsētas teorijā
- Gentrifikācijas risks

15 minūšu pilsētas koncepcijas aktuālas problēmas (Autora veidots).

Starptautiskā pieredze koncepcijas ieviešanā

Pārskats par pasaules pilsētām un to ieviesto x minūšu pilsētas laiku, kā arī
sliekšņa vērtības noteikšana un pamatojums. (Logan, u.c., 2022, 2).

Pilsēta	Laiks	Pilsēta	Laiks
Kopenhāgena, Dānija	5 min	Tempe, Arizona, ASV	20 min
Melburna, Austrālija	10 min	Otava, Kanāda	15 min
Šanhaja, Ķīna	15 min	Glāzgova, Skotija	20 min
Parīze, Francija	15 min	Detroitā, ASV	20 min
Milāna, Itālija	15 min	Madride, Spānija	15 min
Kraistčērča, Jaunzēlande	15 min	Milāna, Itālija	15 min
Portlenda, Oregonā, ASV	20 min	Sietla, ASV	15 min
Hamiltona, Jaunzēlande	20 min		

Rīdzinieku līdzdalība pilsētplānošanā

Cilvēku skaits, kas varēja balsot Rīgas līdzdalības budžeta konkursa un balsojušo cilvēku skaits (Autora veidots).

Gads	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Balsojušo cilvēku skaits	10065	23915	19011	42852	33371	29396	25066
Rīgas iedzīvotāju skaits, kas vecāki par 16 gadiem	523999	519575	514527	507631	510657	509538	504446
Balsojušo cilvēku procentuālā daļa, %	1,92	4,60	3,69	8,44	6,53	5,77	4,97

Rīdzinieku līdzdalība pilsētplānošanā

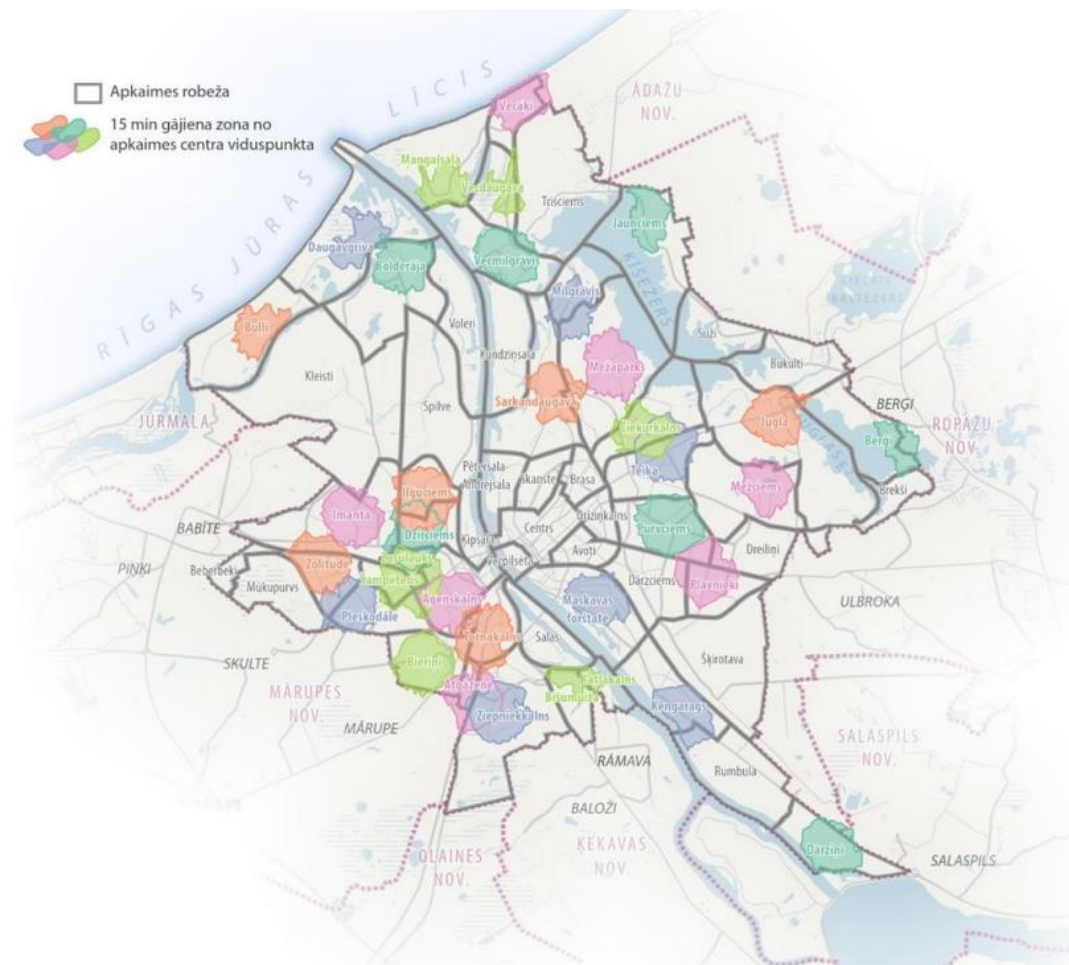
Rādītāju vērtības 2025.g. un plānotās vērtības

2030./2027.g. Izpildes progresa pārskats (Latvijas Fakti, 2025).

P6 Mūsdienīga un atvērta pilsētas pārvaldība	Sasniegtais %	Mērķis %, (2030)
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par iespēju saņemt informāciju par pašvaldības darbu (plāniem, lēmumiem utt.)	43	60
Pozitīvs iedzīvotāju vērtējums par iespēju piedalīties pilsētas attīstības plānošanas pasākumos un lēmumu pieņemšanas procesos, izteikt savu viedokli	32	55

Apkaimju centru attīstības plāns 2024.-2028. gadam

- Pakalpojumu sarakstā nav iekļauta izglītība un medicīna.
- Tika izmantots vidējais cilvēka ātrums.
- Nav pamatojuma, kāpēc tieši 15 minutes.

15 minūšu gājiena sasniedzamības areāls
no apkaimes centra

Secinājumi

1. Rezultāti liecina, ka 15 minūšu pilsētas koncepcija atrodas teorētiskās un metodoloģiskās attīstības stadijā.
2. Rīgas vietējie iedzīvotāji arvien mazāk iesaistās pilsētplānošanā, un situācija pasliktinās.
3. Literatūras analīze rāda, ka, lai pamatotu koncepcijas iekļaušanu plānošanas dokumentos, tiek izmantotas ģeogrāfiskās informācijas sistēmu (ĢIS) analīzes metodes, nosakot pieejamības laika sliekšņus konkrētās pilsētās vai to daļās.
4. 15 minūšu pilsētas koncepcijas ieviešana Rīgā būtu jābalsta uz integrētu pieeju, apvienojot sabiedrības līdzdalības analīzi un ĢIS balstītu novērtējumu, pielāgojot to pilsētas vēsturiskajai un telpiskajai struktūrai.

Paldies!

84. Latvijas Universitātes
starptautiskā zinātniskā
konference 2026

